

The Unified Sports Programme

Ovaj program spaja igrače sa intelektualnom ometenošću (tzv. sportiste) i one bez ometenosti (tzv. partnere) u iste sportske timove za treninge i takmičenja. Omladinski **Unified Sports programme** u SO evropskog i evroazijskog regiona, namenjen je deci uzrasta 12-25 godina. Timovi su formirani od sportista i partnera sličnih veština. Oni treniraju redovno i takmiče se kako na lokalnim, tako i na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima.

Namera programa je da omogući sportistima da razviju svoje sportske veštine i da im pruži mogućnost da se druže sa vršnjacima i stiču nova prijateljstva, da dožive inkluziju i da učestvuju u životu svoje zajednice. **Youth Unified Sports programmes** su uglavnom inicirani putem škole, ali i kroz lokalne sportske klubove.

Za dalje informacije o ovom programu posetite www.specialolympics.org/unified_sports.aspx.

Prethodna evaluacija **Unified** programa je pokazala uspešnost u izgradnji samopouzdanja i poverenja između sportista i bolje razumevanje osoba sa intelektualnom ometenošću od strane njihovih vršnjaka bez ometenosti. (Norins-Barden et al 2006)

Istraživački projekat

Ova studija ima za cilj da ispita snagu **Unified Sprts programme** u stvaranju *društvenog kapitala* među njegovim učesnicima. (Termin društveni kapital se koristi za opisivanje društvenih mreža i koheziju zajednice, da se društvo može vezati u sponu zajedničkog poverenja, uzajamnosti, podrške i saradnje).

Napravljen je tako da identifikuje određene elemente programa koji dovode do većeg uključivanja sportista u njihove lokalne zajednice i da proceni da li su bili ugrađeni u društveni kapital.

Takođe smo želeli da istaknemo doprinos programa razvoju prijateljstva između igrača i da se utvrdi koji aspekti programa podstiču to.

Na kraju smo planirali da identifikujemo barijere za socijalnu inkluziju i izazove od strane programa za prevazilaženje istih.

Metod

Ova velika kvalitativna studija počela je sa radom u aprilu 2009.godine. Svoj rad je nastavila u narednih 15 meseci sa niz aktera u pet zemalja - Srbija, Poljska, Ukrajina, Nemačka i Mađarska. Rad na međunarodnom planu je doveo do razvoja partnerstva sa profesorima sa lokalnih univerziteta i sa lokalnim osobljem SO koji su pomogli prilikom prevođenja i prikupljanja podataka. Veoma smo im zahvalni.

U svakoj zemlji obuke ili takmičarski događaji za **UNIFIED TEAMS** održavani su na dve različite lokacije, kao pozadina za prikupljanje podataka.

Predstavnici svake od interesnih grupa su čekali ove događaje. Ovo je uključivalo timske igrače-sportiste i partnere od 12 do 25 godina, ali i njihove trenere, roditelje i članove lokalne zajednice. (vidi tabelu 1)

Podaci su prikupljeni putem intervju sa pojedincima i timovima, kao i kroz pričanje ljudi o svojim životnim pričama.

Tabela 1. Ukupno uzoraka u studiji

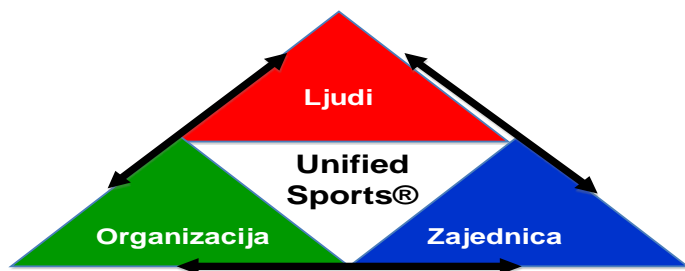
Način prikupljanja podataka	Ukupan broj u svim zemljama
Intervju sportista	25
Intervju partnera	28
Intervju roditelja	24
Intervju trenera	25
Intervju tima	20
Intervju zajednice	22
Životna priča-sportista	18
Životna priča-partner	17
Veze grafikona-sportista	23
Veze grafikona-partnera	19
ukupno	221

Takođe, napravljene su veze grafikona koje mapiraju opseg i stepen društvene mreže pojedinca. Koristili smo upitnike za prikupljanje demografskih podataka o igračima. Podaci su prikupljeni na lokalnom jeziku i kasnije prevedeni i poslani rukovodiocu istraživanja na transkripciju i analizu. Detaljni opis metodologije projekta možete naći na : www.science.ulster.ac.uk/unifiedsports

Sportisti u našem uzorku su verovatno bili u većem riziku od doživljavanja socijalne isključenosti u odnosu na školovanje, porodičnu istoriju, životne uslove i zapošljavanje, nego njihovi vršnjaci bez invaliditeta.

Nalazi iz evaluacije

Unified Sports nastupa sa relativno jednostavnom idejom-okuplja dve grupe mladih ljudi oko zajedničkog interesa za bavljenje sportom. Ustanovili smo da to funkcioniše kroz složene i dinamične interakcije tri ključna domena - kao što pokazuje figura ispod. Svaki od njih je objašnjen.

1. Lični razvoj kroz Unified Sports

Svi ljudi sa kojima smo razgovarali bili su jasni da mladi učesnici napreduju u svom učešću, kao što je prikazano u nastavku. To se dogodilo u četiri glavne oblasti.

Send translation to Sandra

*Sportske veštine - igrači su prijavili poboljšanja u svojim sposobnostima na sportskom polju, kao što je povećanje izdržljivosti i tehničke sposobnosti. Oni ističu značaj timskog rada i poverenje među igračima. Poboljšanje sposobnosti dovelo ih je do višeg statusa u školama. *"Moje veštine su poboljšane, imam više kondicije, mogu brže da trčim, precizniji sam u streljaštvu, da ja sam bolji; treniramo naporno, mi smo dobar tim."* (Mađarska, partner)

*Lične veštine-igrači su prijavili poboljšanje poverenja, samopoštovanja i komunikacionih veština. Partneri su prijavili pozitivnu promenu stavova prema osobama sa intelektualnom ometenošću.

"On zaista ima velikog učešća u projektu...mnogo je bolji u komunikaciji sa ostalima, može da sluša i da bude strpljiv, ne osuđuje druge ljude." (roditelj sportiste, Srbija)

*Pristup mestima - sportisti su izvestili o poboljšanju pristupa mestima u zajednici, kao što su sportski objekti i društvena mesta. Dalji pristup dobrim sportskim objektima biće podržan od strane timova.

"Idemo na gradski trg i pričamo, ili na video igre, ili na piće u kafić. Momci iz tima znaju mesta za izlazak i tamo odlazimo posle treninga ukoliko svi imamo vremena." (sportista, Srbija)

*Odnosi sa ljudima - Prijateljstva su centralni i bitni aspekti za učešće u timu. Prijateljstva izgrađena između sportiste i partnera je jaka kao i veza između igrača i trenera. Postoje dokazi uspešnog razvoja ovih odnosa izvan sportskih oblasti.

"Prijateljstvo je najvažnija stvar da bi se postao član UNIFIED tima. Mi smo prijatelji na terenu i van njega. Takođe, imamo dobru povezanost sa našim trenerima, za koje mogu reći da su nam prijatelji." (partner. Poljska)

2. Socijalna inkluzija u okviru Unified Sports

Drugi domen koji smo istražili u podacima je doprinos Unified Sports prema socijalnoj inkluziji. Pronašli smo da postoji šest ključnih elemenata u okviru Unified Sports programme, koji podržavaju razvoj uključivanja sportista u zajednicu. Navedeno je u figuri ispod i objašnjeno u daljem tekstu.

Send translation to
Sandra

Organizacioni etos: Unified Sports programme je o inkluzivan i vodič ove filozofije, daje uputstva i stavove za sve one koji učestvuju i na taj način predstavlja izazov za socijalnu isključenost osoba sa invaliditetom koja se javlja u većini zajednica.

"Unified Sports, nije stvar sposobnosti i pobjede, već igranja zajedno." (trener, Nemačka)

Osnovna pozicija u zajednici: The Unified programmes koristi što je deo SO sa svojim postojećim lokalnim i nacionalnim profilom. Takođe, obezbeđuje mrežu podrške koju je osnovala organizacija sa lokalnim školama i sportskim klubovima.

"U početku sam bio nervozan zbog ove ideje - da li će funkcionisati ili ne, onda mi je kolega rekao da je program deo SO i rekao sam: da ovo može da funkcioniše - i zaista ću dopustiti da uđe u moju školu." (trener, Poljska)

Trajanje programa: Unified je neprekidan a ne vremenski ograničen program, koji omogućava razvijanje jakih veza između sportista, partnera i trenera, doprinoseći rastu društvenog kapitala.

"Ove aktivnosti donose promene za ovu decu. Video sam velike promene u njima, njihovim igrama, njihovom izgledu i kako se ponašaju prema drugima. To je nešto što želim da se nastavi, imam jaku privrženost ovoj deci." (trener, Mađarska)

Fokus na sport: Sportisti i igrači dele isti interes u sportu. Ovo omogućava fokus na ono što je zajedničko, a ne isticanje njihove razlike.

"Mi razgovaramo o sportu, koje timove podržavamo i koje igre gledamo. Možemo ovo da uradimo odmah, jer je sport nešto što svi podržavamo." (partner, Ukrajina)

Mogućnosti za putovanja i takmičenja: Program omogućava igračima da se takmiče na domaćim i međunarodnim takmičenjima. Beneficije za sportiste su višestruke - širenje vidika, promocija nezavisnosti i prenošenje vrednih uloga u njihovoj zajednici.

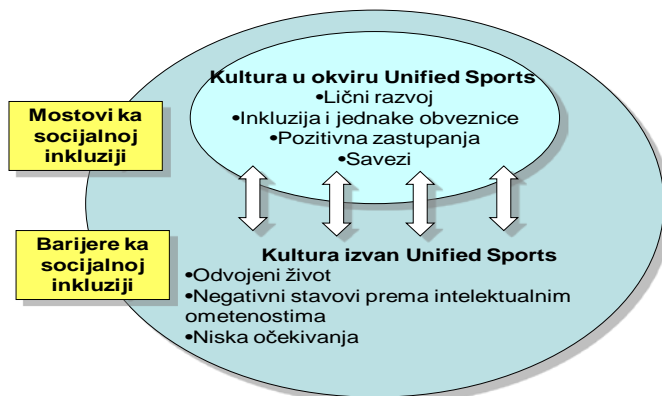
"Gledam sportistu koji putuje i koji se takmiči, i vidim razliku. Vraćaju se kao druge osobe, pouzdane i nezavisne, kao što nikad niste pomislili da će biti. I oni su popularni u školi, kao poznate ličnosti." (trener, Srbija)

Finansijski troškovi: Značajna investicija je omogućila razvoj programa na sadašnjem nivou, povećanje finansijske podrške bi omogućilo nastavak i dalji razvoj programa i eventualno omogućio sportistima da uzmu učešće u programu.

"Ponekad nemam dovoljno novca da platim autobusku kartu da bih otišao na trening, ponekad pešačim, ali dug je put do tamo, kao i nazad do kuće. Trudim se da uvek odem na trening, ali je često novac taj koji me spreči. Moja porodica nije bogata, živimo van zemlje." (sportista, Srbija)

3. Unified Sports-mikrokultura u okviru šire dominantne kulture

Treći aspekt našeg istraživanja vezan je za odnos mikrokulture **Unified teams** i šire zajednice iz koje dolaze učesnici. Postoji značajna razlika između dve kulture, ali **Unified Sports** obezbeđuje prelaz (mostove) ka socijalnoj inkluziji, kao što pokazuje figura ispod.

Kultura u okviru Unified Sports: Zajednica u okviru Unified Sports oblika mikrokulture zasnovana je na inkluziji i integraciji osoba sa intelektualnom ometenošću. Uloga trenera ima kritični uticaj na razvoj stavova tima i njihove društvene aktivnosti izvan terena. Oni imaju ključnu ulogu u stvaranju pozitivnih stavova i kreiranju saveza.

"Želim da govorim o zdravim stavovima o partnerima, jer su njihovi stavovi veoma dobri, nema negativnih stavova prema deci sa smetnjama u razvoju, oni ne idu napred sa loptom, daju sportisti svaku priliku da pokaže svoje veštine tako da su svi uključeni u igru. Ovako ih trener uči i to veoma dobro funkcioniše." (roditelj, Ukrajina)

Kultura izvan Unified Sports: Šira društva u kojima Unified programi funkcionišu nastavljaju da predstavljaju i strukturalne i stavove o barijerama radi inkluzije i integracije osoba sa intelektualnom ometenošću. Roditelji i sportisti govore o negativnim stavovima koje su doživeli.

"Sramota me je da kažem da sam se smejao ovim ljudima (osobama sa intelektualnom ometenošću), sada ću onima koje vidim reći da prestanu da se smeju i staću u odbranu ovih ljudi ako mogu. Pogrešno je smejati se ovim ljudima, ali to nisam znao ranije. Radio sam što i ostali."(partner, Mađarska)

Prepreke i mostovi ka socijalnoj inkluziji: Unified Sports predstavlja izazove prema preprekama ka socijalnoj inkluziji kroz postepen ali neprekidan test negativnih postupaka, pozitivnog predstavljanja osoba sa intelektualnom ometenošću i kroz omogućavanje razvoja saveza roditelja i zastupanje.

"Postoje stereotipi o osobama sa intelektualnom ometenošću koji nas udaljavaju jedni od drugih, strah da su teški i tako dalje, ali ako uzmete učešće u Unified Sports možete razbiti ove stereotipe i videti da su oni samo ljudi."(partner, Poljska)

Treneri igraju ključnu ulogu u prevazilaženju prepreka (izgradnji mostova) unutar tima, ali i unutar šire zajednice.

"Veoma je važno da dobro poznaješ svoj tim, svako je individua, njima često treba neka pomoć, ne mora to biti sportski problem ,može biti pomoć u školi ili kući. Mi računamo na njih i oni veruju u nas - to je deo onoga što mi radimo kao unified treneri." (trener, Mađarska)

"Znam da postoje prijateljstva van terena između sportista i partnera...zaista mi u klubu guramo ljude zajedno na različite aktivnosti, ne samo sportske ;želimo da idu zajedno posle škole, da idu da igraju, da idu u diskoteku, u grad, a mi takođe organizujemo šetnje u prirodi i pozivamo svakog da učestvuje u tome. Imamo puno različitih aktivnosti koje nisu samo sportske i koje povezuju ljude i pomažu da provedu što više vremena zajedno." (trener, Srbija)

Socijalna inkluzija i socijalni kapital

U poslednjem delu izveštaja izdvajamo zajedno četiri osnovne lekcije iz evaluacije u odnosu na to kako bi **Unified Sports** mogao da unapredi socijalnu inkluziju sportista sa invaliditetom u okviru njihovih lokalnih zajednica.

Smatramo da će se učešće sportista u socijalnoj inkluziji najbolje razumeti u okviru teorijske građevine društvenog kapitala. Ovo obezbeđuje da se razumeju tipovi inkluzije pomoću sredstava koje možemo pronaći u podacima, kao i da se osvetli njihov potencijalni uticaj u smislu stvarne i trajne uključenosti sportista u društvenu zajednicu.

Identifikovali smo četiri oblasti u kojima je veza između socijalne inkluzije i društvenog kapitala evidentna u nalazima ove studije. Ovo pokazuje jačanje društvenog kapitala sa propratnim produbljivanjem socijalne inkluzije.

1.PRISUSTVO

"Dok šetam gradom, mnogo različitih ljudi mi kaže zdravo, osobe koje nisam znao ranije, ali sad ih znam jer sam ih upoznao kroz tim ili sam igrao protiv njih na nekom takmičenju." (sportista, Srbija)

Na najosnovnijem i najjednostavnijem nivou, mlade osobe sa intelektualnom ometenošću mogu postati vidljivije u njihovim lokalnim zajednicama kroz učešće u **Unified Sports**, kroz pristup sportskim objektima, redovnim školama i centrima za slobodne aktivnosti. Isto tako veze sa predstavnicima zajednice su olakšane kroz programe koji prave kontakte sa visokim ličnostima u zajednici - u sportu, obrazovanju, lokalnoj vlasti i crkvi.

2.UČEŠĆE

"U mojim očima značaj sporta ne može biti preveličan. Otvoren je za svakoga;prihvata sve ljude i svaki čovek može naći mesto u sportu. Sport je mesto u kojem ovi klinici mogu da dele i uživaju zajedno sa ostalima bez predrasuda." (trener, Mađarska)

Sportisti razvijaju ulogu u svojim zajednicama koja je cenjena i zasniva se na priznanju ne invaliditeta, nego neke sposobnosti. Priliku da se takmiče, a što je još važnije da predstavljaju svoj klub, region ili zemlju, obezbeđuje interfejs preko koga šira javnost može da se poveže sa osobama sa intelektualnom ometenošću. Sport obezbeđuje povezivanje fokusa za zajednicu i

njegovu **Unified** prirodu, objedinjuje širi presek zajednice. Sportisti takođe, razvijaju profil u svojoj zajednici privlačeći medijsku pažnju svojim uspesima što dodatno podiže njihov status. Ovde smo videli drugi tip socijalnog kapitala u nastajanju, onog što priznaje sport kao osnovu za zajedničke deljive norme koje donose, neinformisane i ranije nepovezane grupe zajedno.

3.ODNOSI

"Zabavno je, loše stvari se ovde ne dešavaju, sreli smo nove ljude, stekli nove prijatelje, atmosfera je odlična." (partner, Poljska)

Odnosi su lepak koji spaja ljude: podsetnik da je ova vrsta društvenog kapitala od ključnog značaja za razvoj društvene kohezije. **Unified Sports** obezbeđuje posebno vredan oblik vezivanja, odnosno sa vršnjačkim partnerima koji nude sportistima pristup oblastima društvenog života kojima sami nisu mogli da pristupe. Kroz učestvovanje u aktivnostima van terena, zajedno sa partnerima, sportisti postaju vidljiviji u njihovim lokalnim zajednicama. Ovo pomaže da se probiju i da se promene negativni stavovi.

4.JEDNAKOST

"Na neki način, zbog ovog programa, društvo počinje da razume da svi ljudi treba da imaju jednake mogućnosti i jednaka prava što ne treba da zavisi od fizičkih ili intelektualnih sposobnosti osobe. Takvi projekti menjaju svest ljudi u društvu." (majka iz Ukrajine)

Iako se identifikuju pojedinačno kao sportisti i partneri, članovi tima kažu da nema razlike među njima na sportskom polju i šire, da su jednaki kao ljudi a isto kao i igrači.

Međutim, jednakost - četvrti sloj društvenog kapitala je verovatno najteži da se postigne jer sve veći broj mladih osoba sa invaliditetom vodi veoma različite živote, posebno oni koji žive u institucionalnom okruženju. To nije pitanje ignorisanja ovih razlika, već negovanja kulture koja poštuje različitosti i priznaje svim građanima jednake mogućnosti. Mi smo daleko od postizanja ovog ishoda ali **Unified Sports** pruža model kako se vremenom do toga može doći.

Pogled u budućnost

*Studija obezbeđuje značajne pokazivače za dalji razvoj **Unified Sports** u cilju doprinosa poboljšanja veće socijalne uključenosti za mlade sa intelektualnom ometenošću. Ovo podrazumeva:

-savez zgrada među **Unified** timovima i drugim partnerima kao što su lokalni sportski klubovi i redovne škole.

-povećanje profila **Unified Sports** među školama, roditeljima i predstavnicima zajednice.

-stručno usavršavanje i smernice za trenera u promovisanju inkluzije u van sportskom polju.

-strateška finansijska ulaganja za koordinaciju, logistiku i opremu da se održe i unaprede nacionalni program.

-implementaciju mladih **Unified** koncepta sa više sportova tako da su uključeni sportisti sa nižim sposobnostima i više ženskih igrača.

-rešavanje tranzicije i planiranje ishoda kako mladi posle škole da idu na dalje obrazovanje i zapošljavanje.

Zaključci

Unified Sports je uzbuđljiva inicijativa koja daje mnogo obećanja u transformisanju životnog iskustva mladih sportista sa intelektualnom ometenošću. To se radi na prirodan i veoma isplativ način, putem angažovanja volontera.

Naša evaluacija sugerise da koncept i način poslovanja prevazilaze nacionalne granice i kulturu u okviru evropskog koncepta. Nema sumnje u njegovu izvodljivost - on ostvaruje svoje ciljeve.

Naše preporuke su usmerene na povećanje njegove održivosti, kako u pogledu održanja postojećih timova, tako i u proširivanju njegovog doseganja u zemlji i u širem regionu. Po rečima sportiste iz Srbije koji je obezbedio naslov za ovaj izveštaj - **Unified gives us a chance** - mnogo više ljudi širom Evrope i Evroazije zaslušuje i želi tu šansu.

Further Information

Full details of the study are available at the project web-site:

www.science.ulster.ac.uk/unifiedsports

A copy of the full report of the evaluation can be down-loaded there. Also available is a report detailing the methods used and an electronic version of this summary report.

